

868.91 Gui 2 fer

Terra baixa

Àngel Guimerà

Introducció i
propostes de treball de
Ramon Bacardit

ACTE TERCER

139

Escena VIII

MARTA.

MARTA: I ara a esperar! A esperar! *(Se posa un mocador al cap.)* Si em sembla que fa un any que espero! Ai Manelic! Ah! el llum. Ja no hi pensava. Aixís no em veuran quan obri la porta. *(Ha apagat el llum, quedant l'escena il·luminada per la llar.)* I si me n'anés per la d'allà dintre? *(Per la porta de la cortina.)* No, no; que també vigilen, i si em topava amb el Sebastià que venia, ai, Reina Santíssima! *(Acostant-se a la porta que va al porxo.)* Per aquesta! Per aquesta! Ai Déu meu: m'ofego!... Aire, aire! *(S'asseu i es torna a alçar tornant a la porta.)* No tan lluny: escoltant, escoltant. Parlen, sí; mes no la sento, a la Nuri. Ara, ara... No és la Nuri, no! Ara enraona!... I no riu ningú. Per què no riuen? A riure! A riure! I si la'n privessin d'apagar el llum? No, no, que Nostre Senyor l'ajudarà an ella! *(Se sent una rialla de la Nuri.)* Ara. A l'últim! Gràcies a Déu! Fujo, fujo! *(Obre la porta i va a sortir.)*

Escena IX

MARTA, SEBASTIÀ.

MARTA (*trobant-se amb el SEBASTIÀ*): Ah!

SEBASTIÀ: Qui hi ha aquí? (*Entrant i ajustant la porta.*)

MARTA (*a part*): Ah! El Sebastià! (*Corrent a primer terme.*)

SEBASTIÀ: Qui és que sortia? Tu! A on anaves ara?

MARTA (*a part*): Verge Santíssima! Empareu-me!

SEBASTIÀ: Que et pregunto a on anaves a aquesta hora! Que et mano que em respongues a on anaves (*Agafant-la per un braç.*)

MARTA: Deixa'm! Que et dic que em deixis!

SEBASTIÀ: Si estàs morta de por! Si tota tremoles! (*Deixant-la anar amb despreci.*) Vés, vés que em fas llàstima!

MARTA (*a part*): Ah, que em voldria morir ara!

SEBASTIÀ: I mira't, treu-te el mocador del cap, treu-te'l, que t'estàs descobrint. (*Ella se'l treu de pressa; ell es posa a riure.*)

Veus, dona, veus com te n'anaves?

MARTA (*resolta*): Doncs sí, sí; me n'anava! I me'n vaig d'aquí, que ningú té dret d'aturar-me!

SEBASTIÀ: Aixís m'agrada; aixís. Que t'atreveixis a dir-m'ho a la cara.

MARTA: Sebastià; jo t'ho demano; deixa'm sortir d'aquesta casa!

SEBASTIÀ: Si la sento i no em sembla que és ella mateixa! (*Rient sarcàstic.*) Que la deixi sortir!

MARTA: Oh, no riguis, no riguis! Sebastià: per Déu, no riguis!

SEBASTIÀ: Que no riguis? Què vols que faci, doncs, sentint-te

jo? ¿Que vols que et faci trossos i que t'esclafi aquí mateix amb els peus? (*Rient.*) No, no; si val més que me'n rigui!

MARTA: Doncs vés-te'n tu; vés-te'n i deixa'm; i cala foc al molí, si vols, i mata-m'hi a dintre.

SEBASTIÀ: Que jo et deixi sortir... o que me'n vagi, o que et mati!... Per qui m'has pres, tu? Que jo et deixi sortir? (*Corrent a la porta.*) Doncs mira si et deixo sortir; mira, mira; surt ara. (*Tancant la porta.*)

MARTA: No, no; això no! Obre, per Déu; obre!

SEBASTIÀ: No; aquí tancats tu i jo, tots sols! Aquí s'ha acabat el món per a nosaltres, i tot lo del món: terra i cel, i tot; tot és aquí dintre!

MARTA (*retrocedint*): Jesús Déu meu!

SEBASTIÀ: Tu em vols a mi. A mi tot sol, perquè ho he sacrificat tot per tu; perquè jo he sofert com un condemnat portant-te a aquest home, perquè jo et necessito per respirar i per viure, que sense tu no puc viure ni respirar! I mira, el que jo no vui, perquè em desespera, és que em diguis que an ell te l'estimes! (*Desesperat.*) Això no, això no!

MARTA: Que no t'ho diga que me l'estimo jo? Que això et fa ràbia i et desespera? Ai, gràcies a Déu que m'has donat una alegria en aquest món! Sí, sí, me l'estimo, me l'estimo amb tota la meva vida, i amb tota la meva sang, i amb tota la meva ànima que me l'estimo!

SEBASTIÀ: Calla, calla!

MARTA: Si encara que m'escanyessis, com t'ho estic dient t'ho diria. Si és lo únic que puc dir en aquest món sense que me'n dongui vergonya!

SEBASTIÀ: Que has de callar, t'he dit!

MARTA: Si és que tinc de defensar-me jo per ell! Per ell i tan sols per ell! La Marta... no és res la Marta; mes la dona del Manelic ho és tot, perquè és la seva dona!

SEBASTIÀ (*desesperat*): Tu m'has volgut perdre i t'has sortit amb la teva. Res em fa que tot s'esgavelli i que per mi tot s'acabi! I ja està dit: que tu te'n vénis amb mi a casa meva, i si em perdo jo ens perdrem plegats, que has sigut meva, i ets meva, i seràs meva!

MARTA: Vés-te'n!... Primer que aquí se m'obri la terra i se me'n dugui!

SEBASTIÀ: Que s'obri, sí; mes per tots dos, i tots dos condemnem-nos!

MARTA: Deixa'm! Calla!... Manelic!

SEBASTIÀ: Oh, no l'anomenis!

MARTA: Manelic!

SEBASTIÀ: Tu te'n vénis amb mi, ara!

MARTA: A trossos m'hi duràs: viva no, ni arrossegant-me!

SEBASTIÀ: Viva o morta! Què em fa? (*Agafant-la.*)

MARTA: No, aparta't! Que no!

SEBASTIÀ (*rient bestialment*): Sí encara t'estimo més així! Si quan més rabiosa més t'estimo!

MARTA: Deixa'm! Deixa'm! (*Desprenent-se d'ell i corrent al mig.*)

SEBASTIÀ: Mira't que em torno boig i que pertot veig sang!...

MARTA: Si t'acostes, ja que no et puc matar, t'unglejo la cara i t'escupo! Amb mi t'atreveixes, covard: amb el Manelic no!

SEBASTIÀ: Amb ell, i amb tu, i amb tot el món per tu! (*Anant-hi.*)

MARTA: No t'acostis! No! Manelic!

SEBASTIÀ (*corrent a agafar-la*): Doncs ara ho veuràs!

Escena X

MARTA, SEBASTIÀ i MANELIC, per la porta del quarto de la MARTA.

MANELIC (*interposant-s'hi*): Que ara ho veurà li has dit? Ara ho veurem nosaltres!

MARTA (*abraçant-s'hi*): Manelic!

MANELIC: Marta!

SEBASTIÀ (*que ha retrocedit*): Tu aquí? Per on has entrat?

MANELIC: Per on entraves tu! Per la teva porta d'amo i de lladre! Doncs què et pensaves? T'he espiat i t'he seguit. Arrossegant-me he arribat a la paret i m'hi he arrapat amb els dits i amb les ungles!... Ja sóc aquí!... I ja estem sols! I ja estem cara a cara!

SEBASTIÀ: Vés-te'n, o si no...!

MANELIC (*rient*): Que me'n vagi! Es creu que encara em mana a mi, al que ho aguanta tot! Això es pensa, això, Marta! Doncs no; que ja tot s'ha transmudat aquí dintre, que ara el qui mana sóc jo. I ara ho veuràs si sóc l'amo!

SEBASTIÀ: L'amo, tu? Espera't, doncs! (*Intentant anar a obrir la porta.*)

MARTA (*comprent-ho*): Manelic!

MANELIC (*corrent a la porta*): No t'escapes! Covard! T'he dit que sols jo i tu! Que vinc per ella, que és meva. I que vinc per tu; com que vinc a matar-te!

SEBASTIÀ: A mi!... Tu a mi?

MANELIC: A tu! A tu!

SEBASTIÀ: És que jo també sé matar homes!

MANELIC: I jo llops! Aquí la tens a la Marta! No la volies? Aquí la tens! A endur-se-la el qui puga, que amb sang se guanya!
(*Traient-se un ganivet.*)

SEBASTIÀ: Ah, covard, que véns armat!

MANELIC: Del cor més... més que tu; del braç no, ni em cal, que l'arma em sobra. (*Llençant-la a terra.*) Té; mira-la.

MARTA (*corrent al MANELIC*): Què fas!

MANELIC (*apartant-la*): Aparta't! I ara ja estem iguals. Què esperes?

SEBASTIÀ: Doncs t'has perdut, que et mataré!... (*Corrent a agafar el ganivet que és a terra.*)

MARTA: Ah!

MANELIC (*posant-hi el peu a sobre*): No, això no! Au, corre, agafa'l ara!

SEBASTIÀ (*retrocedint*): Maleït sia jo!

MANELIC: No hi has sigut a temps! (*Riu feréstec.*) Doncs ara tot s'ha acabat per tu! (*Tirant-se a sobre del SEBASTIÀ.*) A morir ara!

MARTA: Oh, Déu meu!

SEBASTIÀ: Jo! A tu et mataré!

MANELIC (*tenint-lo agafat pel coll*): Defensa't, si pots, covard! Defensa't!

SEBASTIÀ: Ma gent! Aquí!

MANELIC: Crida als gossos de presa! Crida'ls!

SEBASTIÀ: M'ofego!

MARTA (*caient agenollada*): Reina Santíssima!

MANELIC: Ni pots defensar-te! Ni en saps! Ni et valdria! Què em fa? Té, more't, i more't de cara an ella! (*Llençant-lo de cara a la MARTA.*)

MARTA (*alçant-se esglaiada*): Ah! Jesús!

MANELIC: Aquí et tens... a l'amo! (*Pausa. Corre després a obrir la porta.*) Tothom aquí! Veniu! Tothom aquí!